Մանգամի էֆքեար ոչ նում 300 նիւսխէ վէ բիրիպ, սէնէվի գըյմէթի խաթանպոլ իչին 250 ղրշ. վէ ալթը այլըգը 125 ղրշ. վէ թաշրալար իչին բօսթա բարաբար իչինտէ օլարագ, սէնէվի գըյմէթի սաղ ագէէ 250 վէ ալթը այլըգը տախի 125 ղրշ. տուր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40 բարաբա սաթըլըր։

ԱՇԱԿՈՒԱՆԻ ԷՖԵՄԵՐԻՍ

ՄԻՒՆԱՏԻՒ

Իլանաթըն պէհէր սաթը-ըր։ Ն պրինճի տէֆթաշ իր տէֆթաշ վէ իւ չունճի վ տարր տէֆթալար չին Ղարշ. Իլան սըրասընա գանուլմայան իլանըն սաթըրը 5 ղրշ տուր։

Մէքթուպ վէ սայիրը Գալաթատա Բէնճէյ մախէ բազարընտա վագը Ն. 29 Իքսի խանընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ կէօնդէրիլէճէք տիր։

ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ ՀՏԱՆ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ ՀԷ 1871 ԹՎՈՍՏՈՍ 21 ՃԻՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ՍԱՂԱՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2 ՆԻՒՄԷՐՕ 1677

ԻԼԱՆԱԹ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԿԸՆ ԻԶԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՓԸՆԹԱՅԼ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

(Լիր. ինկ.)

Ասըլ սէրմայէ	2,000,000
Շիմոիյէտէք քեարտան արթըրըլմըշ	3,091,910
Գումբանեանըն եըլըզ իրատը	900,000

Իշպու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 62 սէնէ էվվէլ թէյրիլ օլունմուշ ոլուպ, վէ քէնտիսի սէրմայէսինտէն մատաէ քեարտան արթըրտըղը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տիւնեանըն էն պիւյիւք շիրքէթլէրինէն սըրասընա կէչմիշ տիր։

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազասընտա, վէ կէրէք իսթանպոլ վէ Գալաթա կիւմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլերի, վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էպնիյէի սայիրէ վէ էշեա, քէօյլէրտէ վէ եախօտ շէհիր իչինտէ սիկուրթա իթմէք իչին իլան իտէր։

Սիկուրթա թութմաղ իսթէյէնլէր, Գալաթատա Գէսրգ պէյ խանընտա Ն. 9, մէզբիւր գումբանեա թարաֆընտան գուտրէթք քեամիլէսի պուլունան ավէ ղզթմ. ՈՒԻԼԻԵՄ Ր. ՍՈՒԱՆ ա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

ՍՕՍԻԷԹԷ ԺԷՆԷՐԱԼ

Մէմալիքի խոմանիէէնին Սոսիէթէ Ժէնէրալ թէամիեէ օլունան շիրքէթի ումումի եէսի, 1871 սէնէսի ալաֆրանկա օգոստ. 15 տէն պաշլաեարագ, մուսէյէն վազրթ իչին օսմանլը լիրասը օլարագ վէ կիւզէլ թիւ ագէէ գասուլ իսէէկինի, վէ վիրիլէն ոգէէեէ պէտէլ, Փայիզի աշրգ սոնտրգ պունօլարը վիէէկինի էհալիյէ իլան իտէր, մէզբիւր Փայիզին Փիսթիթը եէնի պիր իլան օլունաճաատէք սթիտէքի վէճ իւզրէ գարարլաշընըրընմէզ տըր։

Դաթիլն պիրտէն իքի այ իչին վիրիլէն ագէէ Փայիզի 30|0 սէնէսէ
» իքիտէն տէօրթ » 400 սէնէսէ
» տէօրթտէն ալթը » 500 սէնէսէ
» ալթը վէ այ ինտանպիւսատէի 60|0»

ԳԸՐԸԳՃԸ ԻԼԱՆԸ

Գըրըգճը Սիմոն Եազմաճեան հաֆթատա իւչ կիւն, եանի ճիւմատա վէ բազար կիւնլէրի սապահտան մինշամա գատար վէ շարշէնպիհ կիւնլէրի էօյէյէ տէկին Պէյ օղլունտա Աղա ճամիսի ճատէսինտէ քեպին վիջէնցո Ծաննինի, էճզախանէսինտէ հազրը պուլունուպ քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէնլէրին քըրըգճա օլան խոսթէլիքլէրինին էմրի թէտավիսինէ պագաճաղընը վէ իսթէնիլտիկի սատթատա տախի խանէնէլէրինէ վիզիթա իտիպ սանաթընը իճրա էյլէմէկէ հազրը պուլունաճաղընը բաղպէթլու էհալիյէ իլան իտէր։

ԼՕՀԱՌՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ

Գալաթատա ոտէնմէլէ

Բրուսիանըն հէքիմլիք Ագատէմիասը վէ էն միթէպէր հէքիմլէր, վէ ումումէն քեամֆիլյի հէքիմլիք Ագատէմիալարը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէզբիւր ԼԻԶ ՈՒԵՈՒՆու իսթիմալ իտէնլէն եիւզիւնտէ վէ էլլերինտէ նէ գըզել լէք վէյատա օլուր, նէ եիւզ։ կիւնլէտէն եանար վէ նէ տէ պուրուչուր։ Կէրէք գաաընլար վէ կէրէք էրքէքլէրին թէն նէ պէհաղլըգ վէրտիքտէն պաշգա ա բիյի եումուշատան մէզբիւր սուեուն գուվվէթինի թէմբիւպէ իլէ թանընմիշլար տըր։ Մէզբիւր ԼԻԶ ՈՒԵՈՒ, եալընըզ Գալաթատա ե։ քսէք Գալտրրընտա 68 Ն. իլէ միւրաղաաթվէ Մ. Վէլիչ գումբանեասընըն մաղազասընտա սաթըլըր։

ԷՅՐԼԷԹԻ ՏԻՇԼԷՐ

Նէ վագթ պիր աղրպտա տիշ էքսիք տիր օ աղրընն պիշիմի չիրքին տիր, թէլաֆուզ թէպտիլ օլուր, նէֆէս գօգար, նաֆթագանընն հալտի թէքմիլ տէյիլ տիր, վէ ինսանընն էօմրիւ պիր տիւզիյէ հասթալըգ տըր։

Պիր տիշի հէմ հէքիմ վէ հէմ սանաթքեար օլմագ լազըմ տըր, էյրէթի տիշլէրի էյլի պիր եէրինէ եագըշտըրմագ իչին քի թապիի տիշլէրէն հիչ ֆարկը օլմասընն, վէ թէլաֆուզա վէ սէրթ նաֆագալարը չինէմ, յէ գօլայլըգ վէրսին, վէ ինսանընն լեհհէսինի էսկի հէյեթինէ կէթիրսին։

Էյրէթի տիշլէր թապիի տիշլէրի թութմաեա պիր եարտըմ օլմալը սըրալար։

Հիչ պիր աղրը օլմաեարագ գանուլտուգտան սոնրա, էյլէ պիր ույար աղրըգա քի, էյրէթի տիշլէրի թագտըրան ատամ, քէնտիսի պիլէ պիր գաչ կիւնտէն սոնրա էյրէթիլէր թապիիլէրտէն ֆէրք իտէմէզ։

Էյրէթի տիշլէր ասլա նէ գըրըլմալը, նէ տէ թէպտիլ օլմալը սըրալար։

Իսթէ ումումիսին հագգը տըր, հէր հանկը տիշճիտէն օլսըր իսէ օլսուն պու չէյլէրի թալապ իթմէյէ։

Եազըգ քի թիւրքիատա տիշճի մէքթէպի եօգ տուր, ինսանտա նէ քի էյրէնիր իսէ սնու եալրնըզ պիլիր։ Ինսան մէսէլա հայվանլար կիպի տօղուշտան իւզմէք պիլմէզ։

Պունտան մատատա չօգ սանաթքեարլար քի պունտան օթուզ սէնէ մուդատտա ըլք ալա սատեըլապիլիրլէր իսի, օն սէնէսէն պէրու պու սանաթըն կէրէք Բարիստա, վէ կէրէք Լոնտրատա իթալիայի թէգատիւմիւն արգասընտան կիրէմմիշլէր տիր։ Իսի էթրաֆընըզտաքի չէյլէր իլէրի կիթտիյի հալտոյ պիլտոյ պէրապէր իլէրի կիթմէզվէք կէրի կիթմիշ սայլըրըզ։

Պունուն իչին պազըլարը սանաթըմըզը գուսուր զանն իտէրլէր, վէ քէնտի տէրտլիրինի կիպէրլէր, վէ կէրէք էմնիյէթսիզլիք իչին, կէրէք գօրգու իչին էյրէթի տիշլէրին ֆայտէսինտէն մահրում գալըրլար։

Տօղթօր Տօրինի, 20 սէնէ բարիստէ վէ իքի սէնէսէն պէրու Իսթանպօլտա 300000 տէն գիեատէ տիշ գօմուշ տուր։ Պունտան պահս օլունապիլիր եարտըզը տիշլէրին նէ տէրէճէտէ քէմալինէ եէթիշմիշ օլտուգու։

Ֆիեաթ հագգընտա մէշհուր տուր օքտլամ քի. «թէգատիւմ ուճուզլուգ կէթիրիր» տէր, օնուն իչին ֆիեաթլար բէք գարար տըր։

Տէքթօր Տօրինի, միւշթէրիյէ պագար հէր կիւն սաաթ ալտրանկա 11 տէն 5է գատար Պէյ օղլունտա Ամալը Մէէթիա զօգաղընտա 15 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ խանէսէ։

Տօղթօր Տօրինի պիրատէր քէզա միշթէրիյէ հէր կիւն սաաթ ալտրանկա 8 տէն 5է գատար Իսթանպօլտա քէօբրիւ պաշընտա Պալըգ բաղարը ճատատէսինտէ 58 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատէ։

ԲԱՌԵՒ ԵՒ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

ԻՆՆ ԼԵԶՈՒԷ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ

Տանկերէն–Հայերէն–Յունարէն–Ռուսերէն–Ուլահերէն–Գաղղիերէն–Իտալերէն–Գերմաներէն–Անգղիերէն

ԳՐԵԱՑ Վ. ՄԻՒ ՑԷԼՈՎ

ՏԵՏՐԱԿ Ա.

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

ԿՊՕԼԻՍ ՍՈՒԼԹ Ն ՀԱՄ Մ Ն. 211

1871

ԳԻՆ 3 ԴԱՀԵԿՆ

Սաթըլըր Սոգա չէշմէսինտէ Գաֆֆեան պիլա ոէրլէր տիւքեանընտա

ՄԱՆԱՍԵԱՆ ՄԻՆԴԻՍԻԱԼԻԹԻ ԹՈՒՆԸ ԻՆԹԵՐՆԱՏԻՈՆԱԼ

Մ. ԳՕՐԻՇՈՆԷՐԻՆ

8 նիւմէրօյու, ճարտարանապետարանի սարքերը մի սարքերմամբ ամենայն մանրամասնութեամբ, սարքի մի սարքերը դուրս գալիս Հիւսիսային թերակղզու բոլոր գաւառներում, գիւղերում, պարտատան բնակչաց սիրելի իւր գաւառակցաց։

Մ. Քորիշոնէրին ճարտարապետը, կարդալ կարելի մի մանրամասն նկարագրութեամբ սիրելի տարի։

Հիւսիսային Բիւրեղ Ամերիկայի տարեկան բրօմենադներ։

Մարդասիրաբար արդարութեան համար հարկ եղած բոլոր ուսմունքը դաս կը տրուի։

Աւելի մանաւոր տեղեկութեանց համար դիմելու է Զ. Ս. Հանսընի եւ ընկերաց կալաթայ կամ Հիսար վարժարանի վերատեսուչին։

Պ. ՀԱՄԼԻՆ Վ. Ա.

1	մէտ	100,000 ֆր.
»	»	20,000 »
»	»	8,000 »
»	»	24,000 »
»	»	50,000 »
16	»	20,000 »
»	»	8,000 »
»	»	24,000 »
»	»	50,000 »
1	»	100,000 ֆր.

Գրամ »

Վիկտորի Հիւգոյ

Գոնթ Բարլինէրմ

Սիկան Հէրի

Պուրքիէ Հիրին ամ ի մէրի հէթիլմէք թէքմիլ եարտամլի ի գարանան երօմէնիսիկասթերը 1 հէրլէք մէմլիսէք

ՐՕՊԷՐԴԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Նորին Կայսերակրն Վեհափառութեան Իրատէով հաստատուած այս վարժարանը պիտի սկսուի սեպտեմբեր 3/15 Բումէլի–Հիսարի նորաշէն և գեղեցիկ շէնքին մէջ։

Թէ նախապատրաստական և թէ վարժարանական դասերուն մէջ ուսանողներ պիտի ընդունուին վերոյիշեալ ժամանակին մէջ։ Ամեն դիւրութիւն կը մատակարարուի Հայ ուսանողաց գրաբար և աշխարհաբար Հայերէնի գիտութիւնը ստանալու, եւ նաև Եւրոպիոյ և Արեւելից ուրիշ լեզուներ ու կատարեալ դաստիարակութեան մը համար հարկ եղած բոլոր ուսմունքը դաս կը տրուի։

Աւելի մանաւոր տեղեկութեանց համար դիմելու է Զ. Ս. Հանսընի եւ ընկերաց կալաթայ կամ Հիսար վարժարանի վերատեսուչին։

Պ. ՀԱՄԼԻՆ Վ. Ա.

Իլանաթըն պէհէր սաթը-ըր։ Ն պրինճի տէֆթաշ իր տէֆթաշ վէ իւ չունճի վ տարր տէֆթալար չին Ղարշ. Իլան սըրասընա գանուլմայան իլանըն սաթըրը 5 ղրշ տուր։

Մէքթուպ վէ սայիրը Գալաթատա Բէնճէյ մախէ բազարընտա վագը Ն. 29 Իքսի խանընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ կէօնդէրիլէճէք տիր։

Իլանաթըն պէհէր սաթը-ըր։ Ն պրինճի տէֆթաշ իր տէֆթաշ վէ իւ չունճի վ տարր տէֆթալար չին Ղարշ. Իլան սըրասընա գանուլմայան իլանըն սաթըրը 5 ղրշ տուր։

Մէքթուպ վէ սայիրը Գալաթատա Բէնճէյ մախէ բազարընտա վագը Ն. 29 Իքսի խանընտա Կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ կէօնդէրիլէճէք տիր։

ԻՍԹԱՆԳՈԼ 21 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԳՈՄԻՆԻՈԹԼԷՐԻՆ ՄՈՒՀԱԲԷՄԷՍԻ

(Տիւնքի Նիւսխէտէն պաղբայէ)

ՕԳՈՍՏՈՍ 21 ՄՈՒՀԱԲԷՄԷՍԻ

Մ. Բիւիմծայէն —Պէն Լա Բբթիթ Բօգէթ մահպուսխանէսինտէ, թբպպկյէ խատէմէսկյիմ, բէհին մագամբնտա թութուլմուշ օլան ատէմլերին իւբ թագբմբ գուրշունա տիզիլտկյի հէնկեամտէ, մահպէս տիրէքթօրու օրատա պուլունմադտա տէյիլ իտի, վէ մերդումուն եէրինէ վէքեալէթ իթմէքտէ օլան կէնճ ատէմ, օլ գատար կիւճլիւքԸ չբգարտը քի, եալբնբզ ալթը նէֆէր մահպուսլար թէսլիմ իտիլտիլեր։ Մահպէս տիրէքթօրու ֆը սնսօա, ֆէրտասը կիւնիւ մերդում կէնճ ատէմ եօլ վերտի։ Մէզբիւբ տէհշէթլի մէնզարէլերին քեաֆֆէսինտէ տախի, գուրբլար էրքէքլէտէն զիւատէ ֆէնա իտիլբէ։

Ֆոսթէն —Պէն Գոմիւնիւն հիւքմի հէնկեամբնտան էվվելճէ, զաթէն Լա Բօքէթ մահպուսխանէսինտէ պուլունմադտա իտիմ։ Գոմիւն, պէնի մէզբիւբ մահպէստէն չբգարտը, վէ մահպէսի տէֆթէր տայիրէսինտէ պիր խբտմէթէ գօյտու։ Մայիսին 24 իւնճիւ կիւնիւ, բէհին մագամբնտա մահպուս պուլունան ատէմլերին գաթլ իտիլմէլերի տագբգասընտա՝ ֆէրբէյի օրատա կէօրտիւմ։ Պէն, մերդուման մահպուսլարբն էօլտիւրիւլմէլերինէ տայիր օլա էմնամէյի կէօրմէտիմ, լաքին Բանվիէ թարաֆբնտան իմզալանմբշ պուլունտուզունա գավիէն իսքեաթ օլմուշ իտիմ։

Կոտէն —Պիր թէզբիրէ էլտէ իթմէք իչին, մայիսին 25 ինտէ, ֆէրբէյէ միւրաճաաթ իյլէտիմ, վէ օր միւնասիպէթլէ, քէնտինէ սիւալ իթտիմ քի Բրէնս Լօժէն դբթասընտա եանկընլար չբգարբլմասը էմրինի քէնտիսի՞մի վիրմիշ տիր տէյի։ Ֆէրբէ, մեզբիւբ էմրի քէնտիսի վիրմիշ օլմատբզբնբ պէեան էյլէտի, «լաքին էկէր մեզբիւբ դբթարատա եանընբն չբգարբլմբշ իսէ, տահա իյի ե», տէմիշ տիր։

Մ. Կովէ —Եանընբնլար հադգբնտա ֆէրբէ իլէ պաղբ միւքեալէմէտէ պուլունտում, վէ մերդում մուհաֆաղա թէտպիրի օլմադ իւզրէ մեզբիւբ եանընբլարբն չբգարբլմբշ օլմասը ճեվապբնբ վիրտի։

Լատմիրալ —Պէն, թութուլուպ մահպուս իտիլմիշ օլան զապթիյէլերատէն պիրիսի իտիմ, վէ Բարիս Մէրբիսգոպոսունուն դուրշունա թութուլտուղունու, քէնտի մա՝պէս օտամտան սէյր էյլէտիմ։ Պէն, Գոմիւն ադասը օլան Ֆէրբէնին, գուրշունա թութան ասքերլերի գոմանտա իթմէքտէ օլտուղունու կէօրմիւշիւմ տիւր։

Լտուար Մարի, Մալիյէ Նէզարէթինին մուավինի —Մալիյէ Նէզարէթինին անա տէֆթէրի, Մայիսին 24 ինճի կիւնիւ դուրթարբլոը, լարին գուրթարբմբշ օլմասա տախի, էհալիյէ պիտիւք պիր կիւրլիւք հարբ օլմահեռճադ իտի։ Նաղբբբն սատասընտա պուլունան սէհիմլերին վէ էվբադլարբն քեաֆֆէսի տախի գուրթարբլբբ. եանընբն, էպնիհէնին եւ գարբսընտան պաշլանբպ աշադբ ինտի։ Պու ճիւմլէ իլէ եանընբնբն գոգուսունտան իսքեաթ օլմուշում տուր քի, հէր թարաֆա պօլ պօլ սուլու կաղ տէօքիւմիւշ իտի, հաթթա եէր եէր, էշեա եբղընլարբ պուլունուպ, մեզբիւբ եբղընլարա ատթէշ վիրիլմիշ։ Ֆագաթ քէնտի քէնտիլէրինէ սէօյլունմի չէր իտի։

Րէյիս —Դուրթարբլան եվրադլարբն պիղէ թագտիմ գբլբնմբշ օլմամլարբ հադգբնտա թէճաճճիւպտէ գալմբշբմ տբր։ Նէ՞ սէհիմլէր պուլունմադտա իտի։

Ժուրտ —Մ. Տէսպրուսուն մալի օլարագ, 30 միլեոնլուգ գատար իսբանեա տէմիր եօլլարբ սէհիմլէրի պուլունմադտա իտի։ Պէն, անլէրի թէհլիքէտէն էմին գբլմագ իւզրէ, քէնտի տայիրէմտէ սագլամբշ իտիմ, վէ զայ օլմատբգլարբ իչին մէմնունում։

Րէյիս —Սէօյլէտիքլէրինկին թասդիքի իչին, իմիպարա չաեան վարագալար լազբմ տբր։

Ժուրտ —Պէն, խազինէտէ 151 միլեոն ֆրանգլբգ ֆօնտա, վէ 220 միլեոն ֆրանքլբգ տախի սենէտլէր պուլմուշ իտիմ։

Րէյիս —Լօնտրատան 6 միլեոն ֆբլանք ախզ իթմէտին մի։

Ժուրտ —Պանգատան 15 միլեոն ֆբրանք ալտբմ, քէզալիք տէմիր եօլ իտարէլէրինտէն վէ սայիր մահէլլէրտէն տախի բարա ալտբմ, լաքին Լօնտրատան պիր թէք ագճէ պիլէ ախզ իթմէմիշիմ տիր։

Րէյիս —Մալիյէճէ մուամէլաթը սբն թէֆէբրուարիլբ հիսապբնբ նի՞չին վիրմէօրսուն։

Ժուրտ —Ասլա վագբթ կէչիրմէքսիզին, մեզբիւբ հիսապբ վիրէճէյիմ տիր։

Մ. Մինէօ, պանգա խատէմէսի —Գոմիւնիւն սոն իքի կիւնլէրինտէ, Գոմիւնիւն պանգատան ճէպրէն ալտբզադճէ, 1000 ֆրանքլբգ վէ 500 ֆրանքլբգ պանքնոթլար իտի։

Րէյիս, Ժուրտա —Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրինէ, պանքնոթլարբ նէ՞ տուրէթլէ դապուլ իթտիրմէքտէ իտին։

Ժուրտ —Պիւթիւն տիւքքեանղարաչբգ պուլունտուղունտան, ագճէ էօտէեէն օֆիչեալլար, մեզբիւբ պանքնոթլարբ պօղտուրուրլար իտի։

Մ. Ֆելօն —Ռէժէրին խանէսի արաչթբրբլմասը մէմուրիյէթի պանա հէվալէ օլունտու։ Մերդումուն խանէսինտէ, պիր դալ տուէտ կիւմիւշ թէրսիկլէր, պիր ալթուն սաաթ, պիր թադբմ սէհիմլէր, իւզերինտէ «Ֆիկարս դաղէթասընբն միւէլլիֆի Վիլմէսանընն եատիկեարբ» եազբլմբշ օլան պիր ալթուն միտալ, վէ 25.000 ֆրանք դբյմէթինտէ պիր թագբմ տախի տէմիր եօլ սէհիմլէրի պուլուք։

Ռէժէր —Մեզբիւբ սաաթ պէնիմ տէյիլ իտի, վէ մեզբիւբ միտալբ տախի, եազորբզբմ պիր պահա դարշբլբգ պիր հէսկյէ տիր։

Շեղնէլ —Պէն տախի մերդումուն խանէսինի արաչթբրանլարբն իչինտէ պուլունմադտա իտիմ։ Սէհիմլէր, վէ սայիր էշեալար, իւրպէնէ թէսլիմ իտիլտիլեր։

Իւրպէն—Անլէրին քեաֆֆէսի տախի, Զապթիյէ նէզարէթի տայիրէսինէ կէօնտէրիլտի։ Պէն հիչ պիր մահէլլին արաչթբրբլմասընտա հաղբբ պուլունմաեբպ, պէնիմ եէրիմէ, Օլիվիէ Բէն, մեզբիւբ մէմուրիյէթի իճրա իտէր իտի. իմոի հիչ պիր սուրէթլէ օլ խուսուսատա մէսուլ տէյիլիմ տիր։

Հիւբիւմէթ վէքիլի—Պէն օլ պապտէ սիզին էֆքեարբնբզատա տէյիլիմ։ Պիր խանէնին սահիպի, մեզբիւբ խանէտէ հէր նէ քի վուգու պուլուբ իսէ, քեաֆֆէսինէ տէ, ՝քէնտիսի մէսուլ տուր։ Սէն, վագբ օլան չէ՞յերի պիլիր իտին, իմոի անլէրին ճէվապբնբ սէն վիրէճէքսին։

Մէնաժէ, Խարիճիյէ քեաթիպի—Պէն, սիլահլար արանբլմասը պէհանէսի իլէ, Խարիճիյէ տայիրէսինտէ վուգուպուլան արաչթբրմատա, հազբբ պուլունմադտա իտիմ։ Լաքին, արաչթբրմանա կէլէն ատէմլերին պիրիսի էլինտէ, տայիրէտէ պուլունմասը լազբմ կէլէն կիւմիւշ թէփսիլերին պիր իճմալբ վար իտի։ Մէզբիւբ արաչթբրմա, սապահբն սաաթ սէքիզինտէն պաչլաերպ, ախշամբն 5 ինէ տէկին տէվամ իթմիշ տիր. Բասգալ Կրուսէ, օլ վագբթ օրատա տէյիլ իտի։

Մ. Լանյիէ, Թիւճճար —Պէնի իւչրէնք (Ֆրանսա Հիւքիւմէթի եախօտ Վերսայլ սանճաղբ բէնկլերի) գօլլուգլար եարարագ, խաֆի իթթիֆագտա պուլունմուշ օլմագբգ ազվիեաթը իլէ օն պիր կիւն, Մաղաս մահպուսխանէսինտէ մահպուս իտիլտիմ։ Պատէհու պէնի սալբ վերտիլեր իսէ տէ, պիր երեէքՀՀսօնրա, ֆէրբէ, Բրէնս Լօժէնտէ պէնի թէքբարէն մահպուս իյլէտի։ Ֆէրբէ, պէնիմ էօնիւմտէ պիր զապթիյէ չավուշունու խոթինթագ իտիպ, տէր հալ մերդումուն դուրշունա թութուլմասընբ էմր իյլէտի։ Իւբ դուրշուն պօշանտբգտա. Ֆէրբէ, «եաասբն Գոմիւն», տէյի պաղբրտբ։ Ֆէրէնին, պիր զապթիյէ չավուշա էօլտիւրտիւնիւ կէօղ էրիմէ կէօրտիւմ։ Դայիր պիր պիչարէ տախի գուրպան կիթմի. իւբ դուրշուն մերդումա էօլտիւրմէտիյինտէն, նէօպէթճի ասքէր։ Դէքբարէն թիւֆէնքինի տօլտուրտուլէ պիչարէյի էօլտիւրտիւ։ Դուրշունա ժուրթան պիր ասաքիր թագբմբ պուլուն հատրզբնտան, պիղի թէքբարէն մահվէսէ կէօթիւրտիւլբբ, վէ սօնրատան ալբբ վերիլտիբ։

Ֆէրբէ —Պէն պու շահիտի թանբմամ. պէն ասլա նէ պիր զապթիյէ չավուշու, վէ նէ տէ պիր պաչդասընբ էօլտիւրմիշ տէյիլմտիր։

Ռէյիս — Ֆէրբէ յի կէօրտիւնիւ բէք իյի պիլիրմիսին։

Մ. Լանյիէ —Լվվէթ, մերդում զապթիյէ չավուշունուն պաչբնա դուրշուն զօչալթմբշ օլան ատէմին, Ֆէրբէ օլտուղունու, դաթիէն պիլիրիմ։

Ռէյիս —Օլ պապտէ ասլա պիր չիւբհէն եօ՞ղ մու տուր։

Մ. Լանյիէ —Ասլա պիր չիւբհէմ եօղ տուր։

Ֆէրբէ —Պէն նէ՞բէտ իտիմ։

Մ. Լանյիէ —11 ինճի տայիրէյի պէլէտիէնին Շեհիր էմանէթի գօնաղբնտա

Ռէյիս —Օրատա՞մբ պուլունմադտա իտին։

Ֆէրբէ —Պէն մայիսին 24 ինէ տէկին օրատա կիթմիշ տէյիլիմ. մայիս 24 տէ կիթտիմ իսէ տախի, եալբնբզ ասքերիճէ էմրլեր վիրմէք իչին կիթտիմ։

Մ. Լանյիէ —Խա՛յր, տէտիզիմ կիւնիւ, սէնի օրատա կէօրտիւմ, վէ իւբ դուրշուն պօշանտբգտա, «Եյաասբն Գոմիւն» տէյի պաղբրտբ։

Ռէյիս —Պունուն իչին եէմին իթմէքլիյին լազբմ կէլմէքտէ տիր. մեզբիւբ չէհատէթին իւզերինէ իսրար իտէրմիսին։

Մ. Լանյիէ —Լվվէթ, պէն Ֆէրբէյի օրատա կէօրտիւմ, վէ «Եյաասբն Գոմիւն» տէյի, պաղբրտբղբնբ իչիթտիմ։

Ֆէրբէ —Պա՞տա պէնզէր պաչդա ատէմլեր օրա՞մադ մբ։

Մ. Լանյիէ —Պէն սէնի բէք ալէա թանբբբմ։

Ֆէրբէ—Պէն մայիսին 23 իւնճիւ կիւնիւ, 11 ինճի տայիրէյի պէլէտիէնին Շեհիր էմանէթի գօնաղբնտա տէյիլ իտիմ։

Մ. Լանյիէ —Մայիսին 23 իւնճիւ եախօտ 24 իւնճիւ կիւնիւ օլտուղունու գաթիէն պիլմէմ. լաքին Մաղաս մահպէսինտէն գուրթուլտուղումուն ֆէրտասը կիւնիւ իտի։

Ֆէրբէ —Պու շէհատէթին քեամիլէն եալան օլտուղունու, ալէնէն պէեան իտէրիմ։

Ռէյիս —Շէհատէթինին տօղրուլուղու իւզէրինէ քեամիլէն էմին մի սին, վէ մեզբիւբ շէհատէթինին նէ տէրէճէտէ ապբբլբբբ պուլունտուղունու, պիր կիճճէ տիւչիւնմի՞չմիսին։

Մ. Լանյիէ —Էվվէթ պիլիրիմ. Ֆէրբէյի բէք կիճ թանբբ օլտուղումու, դաթիէն պէեան իտէրիմ։

Ֆէրբէ —Պէնի նէտէն կիճ թանբբսբն։

Մ. Լանյիէ —Թէքմիլ վարլբգբն իլէ թանբբբմ. կէօզլէրին, կէօզլիւքլերին, վէ ազբն իլէ, գօլայճա թանբլբբսբն։

Ֆէրբէ —Մ. Լանյիէնին, քէնտի շէհատէթինի թասահուպ իթմինլէր իչին պաչգա շահիտլէր կէթիրմէսինի արզու իտէր իտիմ։

Մ. Լանյիէ —Պէնիմ ֆիլտաքէթ արյատաչլարբմ հադգբնտա հիչ պիր շէյ գիլմէմ։

Պուրաճբզտա, օլ կիւնքի մուհաքէմէ տախի խիթտամ պուլտու։

(Տէվ.-Դ)

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՄԻԼԼԷԹ ՄՈՒՀԱՖԸԶ ԱՍԱՔԻՐԻ

Ֆրանսա Միլլէթ մէճլիսինին օգոստոս 24 իւ թէճէմմիւնտէ, Միլլէթ Բուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբնբն լազմ տիրմէսի մատտէսի, թէքբարէն էլէ ալբնտը։

Ժէնէրալ Բէլիսիէ —Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի, վաթանբն մուհաֆազասընա եարտբմ իթմիշ տիր, վէ Լիբրոպատա գարբշբգլբգլար զուհուրա կէլէկիլէճէյի պիր սբրատա, վէ քէնտի էրինէ կէշէճէք օլան օրատունուն տախի հէնուզ եէնիտէն թէբթիսլ իտիլմիշ օլմատբգբ վագբթատա, մեզբիւբ ասաքիր սընբֆբնբն լազմ իթմէքլիք, պիր գասիրէթսիզլիք իճրասը օլապիլիր։ Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբ, ասայիշի հալի մուհաֆազա իյլէսին տէյի իհտաս օլունմուշ իտի, վէ Գոմիւնէ հայաթ վիրէն չէյ, Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբ տբբ տէյի, հադգբնտա ազվ իթմէք, հադգսբզբգ իտի։ Թէվարիխ կէօսթէրէճէք տիր քի, Բարիս իսեանընբն պաչլբճա սէվգիպլերինէն պիրիսի, խարիճի մուհարէպէ (Բրուսիա մուհարէպէսի) իտի։ Մէճլիս, Միլլէթ մուաֆբզ ասաքիրի սընբֆբնբն լազմինէ գուրա վիրտի քէտ։ Մէմալիքին ուահիհ մէնֆաաթլարբնբ, չախսի սուլ զանընլարա ֆէտա իթմիշ օրմագբգ սիլէմէրինէ թապի պուլունմուշ օլաճագ տբբ։ (Իֆրատի մերմէպէ սէրպէսիյէթ թարաֆկիրլերի, եիւքսէք սէսլէ պէյէնմէքլիք ալէամէթլերի կէօսթէրիրլեր. էսքի ուսուլուն պագբ գալմասը թարաֆկիրլերի տախի, պէյէնմէմէզլիք ալէամէթլերի իզհար իտէրլեր)։

Վիգոնթ տբ Մ՝օ —Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբ, գուրայի ում ումինին սերպէսթճէ իճրա իտիլմէսինէ միւվաֆբգ պիր թէէսսասաթ տէյիլ տիր տէյի թէֆֆէքքիւր իթմէքտէյիմ։ Մեզբիւբ ասաքիր սընբֆբ, եալբնբզ ույզունսուղլուք չբգարմադ իսթէյէնլէրէ խբտմէթ իթմիշ տիր, վէ վաղ օլունճադ օլան ուսուլու ասքէրիէյէ տախի, տապան տապանա զբատ պիր թէչքիլաթա մալիք պուլունմադտա

Մէնաժէ, Խարիճիյէ քեաթիպի—Պէն, սիլահլար արանբլմասը պէհանէսի իլէ, Խարիճիյէ տայիրէսինտէ վուգուպուլան արաչթբրմատա, հազբբ պուլունմադտա իտիմ։ Լաքին, արաչթբրմանա կէլէն ատէմլերին պիրիսի էլինտէ, տայիրէտէ պուլունմասը լազբմ կէլէն կիւմիւշ թէփսիլերին պիր իճմալբ վար իտի։ Մէզբիւբ արաչթբրմա, սապահբն սաաթ սէքիզինտէն պաչլաերպ, ախշամբն 5 ինէ տէկին տէվամ իթմիշ տիր. Բասգալ Կրուսէ, օլ վագբթ օրատա տէյիլ իտի։

Մ. Լանյիէ, Թիւճճար —Պէնի իւչրէնք (Ֆրանսա Հիւքիւմէթի եախօտ Վերսայլ սանճաղբ բէնկլերի) գօլլուգլար եարարագ, խաֆի իթթիֆագտա պուլունմուշ օլմագբգ ազվիեաթը իլէ օն պիր կիւն, Մաղաս մահպուսխանէսինտէ մահպուս իտիլտիմ։ Պատէհու պէնի սալբ վերտիլեր իսէ տէ, պիր երեէքՀՀսօնրա, ֆէրբէ, Բրէնս Լօժէնտէ պէնի թէքբարէն մահպուս իյլէտի։ Ֆէրբէ, պէնիմ էօնիւմտէ պիր զապթիյէ չավուշունու խոթինթագ իտիպ, տէր հալ մերդումուն դուրշունա թութուլմասընբ էմր իյլէտի։ Իւբ դուրշուն պօշանտբգտա. Ֆէրբէ, «եաասբն Գոմիւն», տէյի պաղբրտբ։ Ֆէրէնին, պիր զապթիյէ չավուշա էօլտիւրտիւնիւ կէօղ էրիմէ կէօրտիւմ։ Դայիր պիր պիչարէ տախի գուրպան կիթմի. իւբ դուրշուն մերդումա էօլտիւրմէտիյինտէն, նէօպէթճի ասքէր։ Դէքբարէն թիւֆէնքինի տօլտուրտուլէ պիչարէյի էօլտիւրտիւ։ Դուրշունա ժուրթան պիր ասաքիր թագբմբ պուլուն հատրզբնտան, պիղի թէքբարէն մահվէսէ կէօթիւրտիւլբբ, վէ սօնրատան ալբբ վերիլտիբ։

Ֆէրբէ —Պէն պու շահիտի թանբմամ. պէն ասլա նէ պիր զապթիյէ չավուշու, վէ նէ տէ պիր պաչդասընբ էօլտիւրմիշ տէյիլմտիր։

Ռէյիս — Ֆէրբէ յի կէօրտիւնիւ բէք իյի պիլիրմիսին։

Մ. Լանյիէ —Լվվէթ, մերդում զապթիյէ չավուշունուն պաչբնա դուրշուն զօչալթմբշ օլան ատէմին, Ֆէրբէ օլտուղունու, դաթիէն պիլիրիմ։

Ռէյիս —Օլ պապտէ ասլա պիր չիւբհէն եօ՞ղ մու տուր։

Մ. Լանյիէ —Ասլա պիր չիւբհէմ եօղ տուր։

Ֆէրբէ —Պէն նէ՞բէտ իտիմ։

Մ. Լանյիէ —11 ինճի տայիրէյի պէլէտիէնին Շեհիր էմանէթի գօնաղբնտա տէյիլ իտիմ։

Ռէյիս —Օրատա՞մբ պուլունմադտա իտին։

Ֆէրբէ —Պէն մայիսին 24 ինէ տէկին օրատա կիթմիշ տէյիլիմ. մայիս 24 տէ կիթտիմ իսէ տախի, եալբնբզ ասքերիճէ էմրլեր վիրմէք իչին կիթտիմ։

Մ. Լանյիէ —Խա՛յր, տէտիզիմ կիւնիւ, սէնի օրատա կէօրտիւմ, վէ իւբ դուրշուն պօշանտբգտա, «Եյաասբն Գոմիւն» տէյի պաղբրտբ։

Ռէյիս —Պունուն իչին եէմին իթմէքլիյին լազբմ կէլմէքտէ տիր. մեզբիւբ չէհատէթին իւզերինէ իսրար իտէրմիսին։

Մ. Լանյիէ —Լվվէթ, պէն Ֆէրբէյի օրատա կէօրտիւմ, վէ «Եյաասբն Գոմիւն» տէյի, պաղբրտբղբնբ իչիթտիմ։

Ֆէրբէ —Պա՞տա պէնզէր պաչդա ատէմլեր օրա՞մադ մբ։

Մ. Լանյիէ —Պէն սէնի բէք ալէա թանբբբմ։

Ֆէրբէ—Պէն մայիսին 23 իւնճիւ կիւնիւ, 11 ինճի տայիրէյի պէլէտիէնին Շեհիր էմանէթի գօնաղբնտա տէյիլ իտիմ։

Մ. Լանյիէ —Մայիսին 23 իւնճիւ եախօտ 24 իւնճիւ կիւնիւ օլտուղունու գաթիէն պիլմէմ. լաքին Մաղաս մահպէսինտէն գուրթուլտուղումուն ֆէրտասը կիւնիւ իտի։

Ֆէրբէ —Պու շէհատէթին քեամիլէն եալան օլտուղունու, ալէնէն պէեան իտէրիմ։

Ռէյիս —Շէհատէթինին տօղրուլուղու իւզէրինէ քեամիլէն էմին մի սին, վէ մեզբիւբ շէհատէթինին նէ տէրէճէտէ ապբբլբբբ պուլունտուղունու, պիր կիճճէ տիւչիւնմի՞չմիսին։

Մ. Լանյիէ —Էվվէթ պիլիրիմ. Ֆէրբէյի բէք կիճ թանբբ օլտուղումու, դաթիէն պէեան իտէրիմ։

Ֆէրբէ —Պէնի նէտէն կիճ թանբբսբն։

Մ. Լանյիէ —Թէքմիլ վարլբգբն իլէ թանբբբմ. կէօզլէրին, կէօզլիւքլերին, վէ ազբն իլէ, գօլայճա թանբլբբսբն։

Ֆէրբէ —Մ. Լանյիէնին, քէնտի շէհատէթինի թասահուպ իթմինլէր իչին պաչգա շահիտլէր կէթիրմէսինի արզու իտէր իտիմ։

Մ. Լանյիէ —Պէնիմ ֆիլտաքէթ արյատաչլարբմ հադգբնտա հիչ պիր շէյ գիլմէմ։

Պուրաճբզտա, օլ կիւնքի մուհաքէմէ տախի խիթտամ պուլտու։

(Տէվ.-Դ)

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՄԻԼԼԷԹ ՄՈՒՀԱՖԸԶ ԱՍԱՔԻՐԻ

Ֆրանսա Միլլէթ մէճլիսինին օգոստոս 24 իւ թէճէմմիւնտէ, Միլլէթ Բուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբնբն լազմ տիրմէսի մատտէսի, թէքբարէն էլէ ալբնտը։

Ժէնէրալ Բէլիսիէ —Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի, վաթանբն մուհաֆազասընա եարտբմ իթմիշ տիր, վէ Լիբրոպատա գարբշբգլբգլար զուհուրա կէլէկիլէճէյի պիր սբրատա, վէ քէնտի էրինէ կէշէճէք օլան օրատունուն տախի հէնուզ եէնիտէն թէբթիսլ իտիլմիշ օլմատբգբ վագբթատա, մեզբիւբ ասաքիր սընբֆբնբն լազմ իթմէքլիք, պիր գասիրէթսիզլիք իճրասը օլապիլիր։ Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբ, ասայիշի հալի մուհաֆազա իյլէսին տէյի իհտաս օլունմուշ իտի, վէ Գոմիւնէ հայաթ վիրէն չէյ, Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբ տբբ տէյի, հադգբնտա ազվ իթմէք, հադգսբզբգ իտի։ Թէվարիխ կէօսթէրէճէք տիր քի, Բարիս իսեանընբն պաչլբճա սէվգիպլերինէն պիրիսի, խարիճի մուհարէպէ (Բրուսիա մուհարէպէսի) իտի։ Մէճլիս, Միլլէթ մուաֆբզ ասաքիրի սընբֆբնբն լազմինէ գուրա վիրտի քէտ։ Մէմալիքին ուահիհ մէնֆաաթլարբնբ, չախսի սուլ զանընլարա ֆէտա իթմիշ օրմագբգ սիլէմէրինէ թապի պուլունմուշ օլաճագ տբբ։ (Իֆրատի մերմէպէ սէրպէսիյէթ թարաֆկիրլերի, եիւքսէք սէսլէ պէյէնմէքլիք ալէամէթլերի կէօսթէրիրլեր. էսքի ուսուլուն պագբ գալմասը թարաֆկիրլերի տախի, պէյէնմէմէզլիք ալէամէթլերի իզհար իտէրլեր)։

Վիգոնթ տբ Մ՝օ —Միլլէթ մուհաֆբզ ասաքիրի սընբֆբ, գուրայի ում ումինին սերպէսթճէ իճրա իտիլմէսինէ միւվաֆբգ պիր թէէսսասաթ տէյիլ տիր տէյի թէֆֆէքքիւր իթմէքտէյիմ։ Մեզբիւբ ասաքիր սընբֆբ, եալբնբզ ույզունսուղլուք չբգարմադ իսթէյէնլէրէ խբտմէթ իթմիշ տիր, վէ վաղ օլունճադ օլան ուսուլու ասքէրիէյէ տախի, տապան տապանա զբատ պիր թէչքիլաթա մալիք պուլունմադտա

տարը։ Հէր ան, տէվլէթաէն ախզ էյ-լէմիշ օլտուղու սիլահը տէվլէթինէ դարշը չէվիրմիշ օլան պիր ասաքիր սը-նըֆքնտան, նէ՞ պէքլէնէպիլիր։ (Ուսուլի ամիդա թարաֆկիրլէրի, թահ-սին ալէամէթլէրի կէօսթէրիրլէր)։ Միլ-լէթ մէճլիսինին պիր գըսմը, վագըթ դազանմագ իչին ուֆաք թէֆէք հէյ-լէլէր իճատ իտիպ, միանասիպ կէօր-տիւյու վագըթ մէղքիւր ասաքիր սը-նըֆը լազվ իթմէքլիյի, Հիւքիւմէթէ թէրք էյլէտի։ Հալ պու քի, մէղքիւր թէտպիրին, պիր ան էվվէլ մէվգէի իճրայէ գօնմասը լազըմ կէլմէքտէ ի-տի. պէն իտարէյի, գապահաթը չը-գարմադ իսթէմէմ, լաքին, պու գա-ատար ուզուն միւոտէթտէն պէրու գրը-մըզը սանճաղը (Գօմիւն եախօտ իս-թիլալ սանճաղընը) քէնտիլէրէ սիրէր թուրթմուշ օլան վէ Լիօն վէ Թուլուզ չէհիրլէրինտէ պուլունան Միլլէթ մու-հաֆըզ ասաքիրինի տաղըթմանը։ (Ուսուլու ամիդա թարաֆկիրլէրի, թէ-քրարէն թահսին ալէամէթլէրի կէօսթէրիրլէր)։

Մ. Թիէր —Պէնիմ րէֆիքլէրիմէ թագտիմ իտէճէք պաղը գըսսա միւ-թալաաալարըմ վար տըր, գուվվէթիմ ուզունճա սէօյլէմէկէ միւսաատէ իթ-մէկէճէք տիր։ Լաքին քէնտիլէրինի իս-քանթ էյլէմէյէ միւքիմտիր օլապիլէ-ճէյիմ տէյի իթիմատ իտէրիմ։ Հա-զըրտա պուլունան մատատէտ, իբի մէ-սէլէ վար տըր, պիրիսի մէպտէ վէ տի-կէրի էնթիեէթ մէսէլէսի տ՚ր։ Մէպտէ մէսէլէսի իզերինէ սէօյլէտիյիմտէ, Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի սը՚ըֆը-նէն թէչրիպի ֆէնա պիր չէյ օլմուշ տուր, եախօտ Ֆրանսա իսթիլալը (1789 սէնէսի իսթիլալը), մէղքիւր թէէսսի-սաթը մէյտանա չըգարմըշ օլմասը իլէ գաթիէն եանըլմըշ տըր տէյի զանն իթ-մէմ։ Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրինին քէնտի գուվվէթինի ֆէնաեա տախի գուլլանմըշ օլտուղունու վէ սիլահլա-րըն հէր եէրտէ լանըգլը էլլէրտէ պու-լունմամըշ օլմասընըտա իդրար իտէրիմ։ Էօյլէ մահէլլէր վար տըր քի, օրալար-տա Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրինին տաղըթ ոըրըլմասը էլզէմիյէթտէն պու-լունտուղունա շիւբհէ ճայիզ տէյիլ տիր։ Պու խուսուստա Միլլէթ մուհա-ֆըզ ասաքիրի սընըֆընը լազվինի թէչլիֆ իտէնլէր վէ պէն, հէմէֆքնար պուլունմագտանը։ Լաքին մէղքիւր ասաքիր սընըֆընա տախիլ պուլունան ատէմլէր, հէր եէրտէ ֆէնա նիհէթ-լերէ թապի տէյիլլէր իտի։ Պէն էօյլէ Միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլէրի պիր իրիմ քի, էկէր օրտու քիֆայէթ իթմէսէ իտի, ճէսուրլրուգլա վէ ֆէտտաքնարանէ, Հիւ-քիւմէթի մէպտէսինի մուհաֆաղա իտէ-ճէքլէր իտի։ Հալ պու քի, նիզամ ասա-քիրի ա՚ը քէնտի քէնտուլէէ պաշա չը-գարմանա մի քթէտիր պուլունմագտա իտի։ (Մէսլէր)։ Մէճլիսէ բէճա իթմէ-լիյիմ քի, սէօզիմիզ գաձ իթմէսին։ (Հարէքէթլէր վէ «օ՛հ, օ՛հ» պաղրըշմա-լարը)։ Միլլէթ մէճլիսի, պիղզամթ քէնտի լիհագաթը նամընա պօրճլու տուր քի, մէմալիքին իտարէսի քէն-տինէ թէսլիմ էյլէմիշ օլտուղու ատէ-մի, տիդգաթը թամամէ իլէ տիմնէսին. վէ մէրգում ատէմէ բիայէթ կէօսթէր-մէտիյի հալտէ, բիայէթտէ գուսուրու վար տիմէք օլուր։ (Իֆրաթ մէրթէպէ սէրպէսիյէթ թարաֆկիրլէրի պէյէն-մէքլիք ալէամէթի կէօսթէրիրլէր)։

Ուսուլու ամիդա թարաֆկիրլէրին-տէն օլան պիր մէպուս—Պունա մի-սաատէ օլունմամը։ (Մէսլէր)։

Մ. Թիէր—Միլլէթ մուհաֆըզ ասա-քիրի սընըֆընը, քեաֆֆէթէն լազվ իտիլմէսինի դապուլ իթմէմ։ Օրտու, հէր պիր չէյի իճրա իտէմէզ, վէ պիր թագըմ չէհիրլէրին մուհաֆաղաոը, պիղզամթ քէնտի ատէմլէրինէ թէրք ի-տիլմէլի տիր։ Հէր ատէմ սիլահ վէ-րիլմէլի տիր տիմէք իսթէմէմ, վէ էօյ-լէ իտիլմիշ օլմագլա, խէթատա պու-լունուրմուշ օլտուղունու տախի իդրար իտէրիմ։ Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի սընըֆընը լազվ իթմէքլիք թէքլիֆի, Բարիս իչին հէր նէ օլմուշ իսէ, պիւ-թիւն Ֆրանսատա տախի, այնի չէյլին իճրա իտիլմէսինի թալեպ իթմէքտէ տիր։ Հիւքիւմէթ, բայիթախթատա, 15,000 նէֆէրտէն իպարէթ ալէա պիր զապթիյէ օրտուսու թէշքիլ էյլէմիշ ի-տի. լաքին էեալէթ չէհիրլէրի, էօյլէ պիր մէսարիֆէ թէհամմիւլ իտէմէղլէր իտի։ Պունլար էօյլէ նօգթալար իտի-լէր քի, Միլլէթ մէճլիսի, սահիհ հալ-լէր իւզերինէ իպնա իտիլմիշ օլմաեան պիր պիւրհան լանթթը իւզերինէ, պախթա հէվալէ իտէրէք եիւրիյիշ իթմէղտէն, քէնտի նազար ու տիդգա-թընը, մէղքիւրնօգթալարա տօղրուլթ-մալը իտի։ (Պէյէնմէքլիք հարէքէթ-լերի)։ Կիճլիւքլեր պիւյիւք իտի, վէ պունուն իչին, մէղքիւր մէսէլէնին տա-խի, Ֆրանսանընը գուվվէյի ասքէրիէ-սինի եէնիտէն թէշքիլ իթմէքլիք մէ-մուրիյէթի քէնտինէ հէվալէ օլունմուշ օլան Գօմիթէյէ հէվալէ օլունմասընը արզու էյլէտիր։

Մ. Կամպէթթա —Տէյնէ՚յին, տէյ-նէ՚յին։ (Ուսուլու ամիդա թարաֆկիր-լերի կիւլերլեր)։

Մ. Թիէր —Շիմտի կէլելիմ էմնիյէթ մէսէլէսինէ։ Տաղըթ տըրըլմասը լազըմ կէլէն Միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլերի պուլունտուղու, միճատէլէ գապուլ իթմէղ պիր սահիհլիք տիր։ Լաքին, դա՞նգի Միլլէթ մուհաֆըզ ասքէրլերի, վէ նէ՞ զաման, վէ նէ՞ սուրէթլէ տա-ղըթտըրըլմալը իտիլեր։ Պունուն գա-ըրտըրը, նալընըզ քէնտիսի մէսուլ պու-լունան Հիւքիւմէթի իճրաիյէ ըէյիսի-նէ (Մ. Թիէրին քէնտիսինէ) հէվալէ ի-տիլմէլի իտի։ (Իֆրաթ մէրթէպէ սէր-պէսիյէթ թարաֆկիրլէրի, «տինէ՚յին, տինէ՚յին», տէյի պաղըրըրլար։ Պիր ալթիսթլիք հիքմ իտէր)։ Իշլերին չիմտիքի նիզամընա տիւշմէն օլանլար, խայինլի բլէ, պիր գօրգու պըրագմագ-լըգ ուսուլինի իլերու կէօթիւրուէքտէ տիրլեր։ Բէք չօգ նամուսլու ատէմլեր տախի, մէմալիքէ գօրգու պըրագտը-լար, չինքի քէնտիլերի տէ գօրգմուշ-լար իտի։

Ուսուլու ամիդա թարաֆկիրլերին-տէն պիր մէպուս —Վէ մէղքիւր գօր-գունուն տախի սէպէպի եօգ տէյիլ իտի։

Մ. Թիէր —Մէճլիս տերիսթը իթ-մէլի տիր քի, պէն, քէնտի լուղէթլէ-րիմի, տիդգաթլը սուրէթտէ թարթ-մագտըզընը պիր շէյ սէօյլէմէյէ ալըշ-մըշ տէյիլիմ։ Ասիյի հալին մատտի սուրէթտէ ասլա պիր թէհլիքէ թահ-թընտա պուլունմուշ օլմատըզընը թէ-քերրիւր էյլէմէլիյիմ։ (Թէքրարէն քէ-լամընը գաթի իթմէք իսթէրլեր)։ Պէն պունլարը էօյլէ պիր եէրտէն սէօյլէ-մէքտէյիմ քի, տալա մէղքիւր եէրտէ պուլունմամըշ օլտուղումու արզու ի-տէր իտիմ. վէ հէման պու ախշամ պի-լէ, պու մահէլլի թէրք իթմէք (խա-թիֆա իթմէք) արզուլէրիմ։ (Հէր քէս միւթէէսիր օլուր)։ Բարիստէ վէ Վէր-սայլտա, 120,000 նէֆէր ասաքիրտէն իպարէթ պիր օրտուսուզ վար տըր, վէ հալէա Միլլէթ մէ՚նլիսի թէէմին օլմա-մըշ տըր։ (Իֆրաթ մէրթէպէ սէրպէ-սիյէթ թարաֆկիրլերի իչինտէ, պէ-յէնմէքլիք ալէամէթլերի)։ Մատտի ա-սայիշի հալ իւզերինէ պու գատարճը-ղը էլ վերիր։ Էկէր, իսեանա թէքքա-բէն հաեաթ վիրմէք իւզրէ պիր թէճ-բիպէ իտիլիր իսէ, պիր տաղըգա զար-ֆքնտա, իսեանընը պաշը էզիլէճէք տիր։ Լիօնտա, չէօհրէթչօտա պիր ժէնէրա-լըն գօմանտասը թահթընտա, 30,000 նէֆէր ալէա ասաքիրիմիզ պուլուն-մագտա տըր։ Եինէ թէքերրիւր իտէ-րիմ քի, պու տաղըգատա, Ֆրանսա իչին պիր ույդունսուզլուգ չըդաճագ թէհլիքէ եօգ տուր։ Ֆրանսա էհալի-սի, քէնտինին կիւնտիւզ մէշղուլիյէթ-լերի, վէ կիճէ բահաթլըզը ապա պօ-ղուլմաեաճագ օլտուղունա թէէմին օ-լապիլիր։ Մանէվի պիհուզուրլուղա կէ-լինճէ, անընը սէպէպի, սիղին այրը այ-րը ֆըրդալար պուլունմանըզտա, վէ հիտտէթլերինիզտէ տիր։ Պէն սապահ-տան ախշամա գատար, ֆըրդալարընը պիրիպիրլերինէ գարշը հիճուում իթ-մէլերի էօնիւնիւ ալմագլըղա չալըշմագ-տաեըմ։ Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի սընըֆընը լազվի թէքլիֆինէ գարշը կէլտիյիմ խուսուս, անընը տէր հալ, վէ մէմալիքին հէր թարաֆընտա պիրտէն իճրայէ գօնմասը խուսուսու տուր։ Հիւ-քիւմէթին քեաֆֆէյի մէմուրլարը, զայէթլէ ճէսարէթլէ, պիրտէն պիրէ, վէ ումում սուրէթտէ էօյլէ պիր թէտ-պիրին մէվգէյի իճրայէ վազ իտիլմէ-սինտէն նէշէթ իտէճէք թէհլիքէյի կէօսթէրմէք պապրնտա, պանա հէ-մֆքեար պուլունմագտա տըրլար։ Պէօյլէ պիր սըրատա, էֆքեարը ու-մումինին խէյէճան իչինտէ պուլուն-մասը, պիւյիւք պիր ֆէլաքէթ տիր. չիւնքի մէմալիքին սէլամէթի, քէնտի իթիպարընա թապի պուլունմագտասը վէ ադճէճէ մուամէլաթլարընը քեաֆ-ֆէսի տէ հէնուզ թէքմիլ օլմամըշ տըր։

Ուսուլու ամիդա թարաֆկիրի պիր մէպուս —Մէղքիւր խէյէճանընը սէ-պէպի, Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի տախիլինտէ տիր։

Մ. Թիէր —Պէն, ինսանլարընը ադլը հիչ պիր շէյէ գանմազ պիր հալտէ պուլունտուղունու վագըթլար տախի օլտուղունու պիկէճէք գատար, ինսան թապիաթընը բէք ալէա թանըրըմ։ Լաքին պէն, քէնտի ըէֆիքլերիմ, մէ-մալիք, վէ քէնտիմ իչին սէօյլէեօրում։ (Մըրըլտանընշլար)։ Պէնիմ իչին, պիր դաչ նօգթատա Միլլէթ մէճլիսի իլէ հէմֆքեար տէյիլ տէնմիշ տիր։ Պու սէօզ տօղրու տուր։ Սիզ պէնի Հիւ-քիւմէթի պաշընտա պըրագմաեա, եա-խօտ պէնի աշաղը ալմաեա սէրպէսթ սինիզ։ Հիչ պիր Միլլէթ մէճլիսի, սի-ղին դատար գուվվէթ իշլէթմէմիշ տիր։ Էկէր պէն միւտահանէճի պիրի-սի օլտա իտիմ, իշլէմէքտէսինիզ տէյի իթիմատ իթմէքտէ օլտուղում իսէթա-լարընընը, կէօզիւնիւզ էօնիւնէ գօյ-մազ իտիմ։ (Մէսլէր)։ Էկէր պէնի ախ-նէմէմէքլիյէ գարար վիրմիշ իսէնիզ, պէնիմ սէօյլէյէճէքլերիմի տինէմէյի ըէտտտ իթմէքլիյէ թէքմիլ հագգընըզ վար տըր, պանա տախի, եարաճագ պիր չէյ գալմըշ տըր։ (Պաղրըշմալար)։ Պանա գարշը եիւքսէլէն սէպլերտէն պիր իյիճէ անլամըշըմ տըր քի, միւհ-թաճ պուլունտուղում էմնիյէթ թէ-մէլի, եէրինտէն սարսըլմըշ տըր։ (Պիր հէյէճան հիքմ իթմէյէ պաշ-լար)։

Պիր գաչ սէպլեր —խա՚յր, խա՚յր, էօյ-լէ զանն իթմէյին։

Մ. Թիէր —Պէն քէնտի էօմրիւմիւ, մէմալիքէ խըտմէթ իթմէք իչին չիւ-րիւթտիւյիւմ սրրատա, պէնիմ իւզէ-րիմէ պիր ազ նազար ու տիզգաթ վէ պիրազ տա ըիայէթ պէքլէմէյէ պիր հագգըմ վար տըր։ Լաքին թէքերրիւր իտէրէք սէօյլէրիմ քի, Մէճլիսին, պէ-նիմ իւզերիմտէ օլան էմնիյէթի էքսիլ-միշ տիր, տէյի իթիմատ իթմէքտէ-յիմ։ (Խա՚յր, խա՚յր)։ Պիր սէօզիւմ տահա վար տըր։ Կէօրտիւյիւմ մէն-զարէտէն սոնրա, իթթիխազ էյլէմէյէ պօրճլու պուլունտուղում գարարը պի-լիրիմ։ Արթըգ Մէճլիսէ սէօյլէյէճէք պիր շէյիմ գալմատը։ (Իֆրաթ մեր-թէպէ սերպէսիյէթ թարաֆկիրլերինին պէյէնմէքլիք ալէամէթլերի իլէ գա-ըրշըզ պիր հէյէճան տէվամ իտէր)։

Պատէհու Մ. Թիէր, միմկէրատէն ա-ղաղը ինիպ, մէճլիս տայիրէսինտէն տիշարը չըգտը։

Ազալար, եէրլերինտէն չըգըպ, էօ-թէտէ պէրիտէ քիւմէ քիւմէ պիրիք-տիլեր, վէ վագը օլան հալլեր իւզերի-նէ միճատէլէր իթմէյէ պաշլատը-լար։

Մէճլիսին ըէյիսի, պիհուտէ եէրտէ չընղրրաղը չալարագ, ազալարը սան-տալիէլերի իւզերինէ ավտէթ իթմէյէ տավէթ իտէր իտի։

Արասը եիկիրմի տագըգա գատար կէչտիքտէն սոնրա, Մ. Թիէր թէքքա-ըէն մէճլիս տայիրէսինին գաբուսուն-տան իչերի կիրիպ, վիւքէլալարա մախ-սուս օլան սանտալիէլերը իւզերինտէ, քէնտի եէրինէ օթուրտու, վէ մէճլիս թէքքարէն քէնտի իչինէ պագմաեա պաշլատը։

Ժէնէրալ Տիւքրօ, Գօմիթէ ազա-լարընընն ուֆաղ դըսմը նամընա օլա-ըագ, Մ. Թիէրին զաթէն գապուլ իթ-միշ օլտուղու պիր թասհիհ օլունմուշ թէքլիֆ թագտիմ էյլէտի մէճլիսէ։

Իչթէ մէղքիւր թէքլիֆնամէնին սուրէթի։

«Օրտունուն, 1868 սէնէսի գանու-նու էսասը իւզերինէ եէնիտէն թէչ-քիլի թէդատիւմի միւսաատէ իթ-տիքճէ, Միլլէթ մուհաֆըզ ասաքիրի սընըֆը տախի պիթթէտրիճ (սատիճա-նարար) տաղըթըլաճագ տըր։ Մէզ-քիւր մուամէլաթ պիղզամթ Հիւքիւմէթ մարիֆէթի իլէ, վէ հիւքիւմէթին մէ-սուլիեէթի թահթընտա օլարագ մէվ-գէի իճրայէ գօնաճագ, վէ միւմքին մէրթէպէ, վագըթ զայպ իթմէքսիզին պաշա չըգարըլաճագ տըր։

Ժէնէրալ Շանզի—Լագաա Գօմի-թէ ազալարընընն էքսէրիյէթի, մատտի ասայիշի հալին պագասընա տայիր, Մ. Թիէրին սէօզլէրի իլէ թէէմին օլ-մուշ տուր, պու ճիւմլէ իլէ, Միլլէթ մու-հաֆըզ ասաքիրինին տէր հալ վէ պիր-տէնճէ տաղըթտըրըլմասը թէքլիֆի իլէրինէ տէ իսրար իթմէքտէ տիր։

Մ. Տիւֆօր, Տաավի նազընը—Հիւ-քիւմէթ, ժէնէրալ Տիւքրօնուն թագ-տիմ էյլէտիյի իսլահը թէքլիֆի գա-պուլ իթմիշ տիր։

Մէղքիւր թէքլիֆ գուրահա գօն-տու, վէ 154 գուրայա գարշը 488 գու-րա իլէ գապուլ օլունտու։

Մ. Թիէրին սէօզիւ պու սուրէթլէ եիւրիւտիւքտէն սոնրա, մէճլիս գա-բանտը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՏԱՆԱՏԱՆ ԹԱՀԻՐԱԹ

Ատանա, 9 օգոստոս 1871

. . . Միւէլլիֆ,

Միլլէթ հուգուզու ուղուրունա ֆէտտա-քեար պուլունան Սիս մէօթէպէրանը էֆէն-տիլէր, միլլէթլիպին ճէմիի իշլէրինէ տէ-մէյիմ, հէման բէք չօգլարընա սէքթէ վէ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԵՌԱՐ

էնկէլի ազգի իւէ հաիլ վէ մանի օլան Նիկողոս Հիէնտինին կաթողիկոսլուգ իտուասանուտա պուլունմամասը իշին (1) չէնա սէնէ պէրու բէք չօղ չալընըպ գարչը կէլմիշէր, վէ տաանընպ իճապ իտէն մալումաթլարը կէրէք բօսթա վէ կէրէք թէլ իւէ բաթրիգխանէյէ պիլուրմէքտէն ասլա տուր օրմանըչար իսէ տէ, բաթրիգխանէմիկի իսթիքա վէ ինթիխապ մէշղուլիէթի իւէ իշթիղալ, վէ հէման հիչ պիր իւէ գուլագ ասաճագ վագթը եօգ կիպի կէօրտիքլէրինտէն, «օնլարա բիշմիշ իսէ, պիզէ գօթարըլմըշ տուր, նաքիէլ պիզ պիրիսպիրիմիզին գաֆասընը կէօզիւնիւ եարըպ գարտաշ գարտաշ իւէ տաուի էքպէր օրմագտա, վէ նիչէ իշլէրիմիզէ պագամամագ տայըզ։

Շու Նիկողոս Հիէնտիյի կէթիրէլիմ, վարսըն պէրաթսըզ ֆէրմանսըզ հէօյիւք կիպի օթուրսուն վանքտա, պիզ պիրիսպիրիմիզ իւէ պարըշըպ իշիմիզէ տէվամ իտէլիմ, նէ՝ տիր պու տիվանէյլիյիմիզ, ամնա Մեռոն չըգարըր իմիշ, ամնա Դաւիթի, Մեսրոպու եպիսկոպոս չաղըրտըզը կիպի, տանա Նիչէլէրինիտէ եարար չըզըրը իմիշ, ամնա օնլարըն հէր պիրէրլէրիտէ պիր չօգ բաբաս վէ վարդապետ եարար օրթալարը զուլզուլէյէ վէրիրլէր իմիշ, վէ պալը կիւնանը բաթրիգխանէնին պօյնունա, պիզ պօրճումուզու իճա իթտիք տէյիպ, Ֆըրնըզտան Նիկողոս Հիէնտիյի կէթիրթիմիշէր իսէ տէ, օլ արատա բաթրիգխանէնին գարարը ըշրլթըսընը Նիկողոս Հիէնտի ալըր ալմազ (2) թէպտիլի ապ ու հաղա պէհանէսիյէ Հալէպ վիլայէթի, վէ Անթագեա, գուրալարընտան Պէլէն գայիրէսինէ կիթմիշ, Նիկէթի, Հալէպի, Մալաթեատա վէ Սիվազ ազրու կէչիպ կիթմէ իմիշ իսէ տէ, իշզարընա մէմուր թայինին պույրուլան Հիէնտի եէթիչիպ, Ատանա վալիսինտէն Հալեպ վալիսինէ թէլ, վէ արասը պիր հաֆթա սիրտիսիկինտէն թէքիրրիւր իթտիրիպ, նիհայէթ իւլէմը օգոստոս 2 սաաթ տօղուզ սուլարընտա Նիկողոս Հիէնտի Ատանա առաջնորդարանընա կէլիչ օթուրմուշ։ Ֆագաթ, ճէվապընը կէճիքմէսի սըրատա նիչէ արաճիքլէրտէն պագըլար իշիւէ զահիպ օլմուշլար իսէ տէ, օնլարտա պէրհավա օլմուշ։

Օգոստոս 3 տէ Վալիյէ վիգիթա վէրմիշ, վէ իսթիֆաթէ գալուլ օլունուպ կէլմէսի կիթմէսինէ տայիր հիչ պիր սէօզպէթ կէչմէմիշ իսէ տէ, օգոստոս 4 տէ վալի բաչա հաղրէթլէրի մարիֆէթի իւէ Նիկողոս Հիէնտիյի իսթէմիշ, Նիկողոս Հիէնտի խասթէ յիմ կէլէմէմ տէմիշ, վէ պին պաշը չօգ նէ զաքէթտէ պուլունմուշ իսէ տէ, գանտըրամամըշ, վէ խասթէլիք խապէրինի կէօթիւրտիւյիւնտէ, բաչա հաղրէթլէրի կիւճէնմիշ, վէ միւմանիէյէ թէքրար կէօնտէրմիշ վէ մութլագ կէլմէսինի իսթէմիշ։ Պու տէֆա, պաշդա պիր մահէլտէ, պէն նէ կոթողիկոսում, նէ եպիսկոպոս, նէ վարդապետ, վէ նէ տէ էրմէնի իմ տէտիկի կիպի, պին պաշրեա տախի պէօյլէ սէօյլէմիշ օլուռզունտան, բաչա էյտոէն իշիելէնմիշ, վէ հէքիմ կէօնտէրիպ պիր չէյտի եօգ ճէվապընընա ալտըզը կիպի, մէճալուր օրմուշ պիր թաղըմ գէլ իւէ առաջնորդարանը սապահա գատար պէքլէթմէյէ, վէ սապահընը քիլիսէ արարողութիւնունտան սոնրա, մէրգումու ութա պինտիրիպ կէօթիւրմիշէր, վէ Մէրսին վաքօրունուն չըգաճաղը կիւնիւ պէլ հիսապ, իքի կիւն պին պաշընընը սայիրէսինտէ միսաֆիր գալմասընը էմր պույուրմուշլար տըր։ Վէ օլ իքի կիւնտէ բաչա մաթպաղընտան եէմէքլէր, վէ քիլէրինտէն չէրպէթլէր իւէ իքրամ իթտիրմիշ տիր։ վարօր նավլունու իշին պիր բարամ եօգ տուր տէյի աղլատրդը իշին նավլունուն տախի հիւքիւմէթտէն վիրիլմէսինի իրատէ պույուրմուշ տուր։ Վէ օգոստոս 6 տա սաաթ 9 բատէլէրինտէ Արապլար մահալլէսի ճատտէսինտէն Մէրսինէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր։

Էշամոիւլլահ միլլէթին պիր պարը կէրան վէ ապիմի կիթտի։ Թարիխ ապա

(1) Արբազան Պարիարք Պէտէ Ատտաեան Ուրֆալեանատա գաշ տէֆա եապը քի, Նիկողոս եպիսկոպոսուն կաթողիկոսլուգ ընվանը եօգ տուր, ապը էրմէյէնլէրէ իսապէր վիրինիզ քի կաթողիկոս տէմէսինլէր, օ օրատա միսաֆիր պիր եպիսկոպոս տուր տէյի։

(2) Նիկողոսուն էյիւնտիյիւնէ կէօրէ (Գալուստա նամ) պիր մուխպիրի վար ըմուշ բաթրիգխանէտէ։

ունութմաեաճագ տըր Պողոս պատրիարքըն միլլէթէ խըտմէթինի։ շիւնքի շու սօն իշլէրին սէրի սէպէպի պիւթիւն օնուն Նիկողայոս Հիէնտիյէ խօշքիչի կէշինմէսինտէն ղուհուր իթտի, վէ պունճա էղիյէթ վէ զահմէթլէրէ, վէ պունճա իշլէրին կէրի գալմասընա սէպէպի սէր օ օրտու։ Ալահ սէլամէթ վէրսին կիթսինտէ Իսթանպոլտա իսթիրահաթտա սէֆա վէ տէմ սիւրսիւն։

Պու գատար չէյլէր եարտըգտան սոնրա պէն կաթողիկոս, եպիսկոպոս, վարդապետ վէ էրմէնի տէյիլիմ տէյէճէյինէ, սատէճէ պիր կաթողիկոսլուգ իտուասը սիւրմէսէ իտի, եպիսկոպոսլար եարմասա իտի, վէ օնլարատա քահանայ եարտըրմասա իտի, շիմտիյէ գատար պիր պաշգա կաթողիկոս ինթիխապ օլուր, վէ քէնտիսիտէ սէֆասընա պագար իտի։ Պիրտէ տուրմուշտա ճահիլանէ, շու չէքտիքլէրինէ սէպէպ օլանլարա ինթիսար օգուրուսուզ, տիմէք տիր քի պաշգասընա տէյիլ տիր ինթիսարը, իլլա քէնտինէ, շիւնքի չէքտիքլէրինին հէր սէպէպի քէնտիսի տիր։ միւթէագիզպէն գապահաթը իշին ուգուսէթ մագհար օրմասընընտա սէպէպի էվվէլիտէ, սէպէպի ավասթրտա, վէ սէպէպի էվախրրտա հէր քէնտիսի տիր։

Կէլէլիմ պիր փարամ եօգ տուր տէյի աղլամասընա, պագալըմ սահիհէն էօյլէ մի տիր։ Բ. Կիրակոս կաթողիկոսուն վախճանընտա թամ օթուզ չիթթի էօքիւզ թէրք էթտի չիթլիկի իշին քի, պու մէմլէքէթտէ էն սուն պահա իւէ չիթթի 1800 ղշա անմագ ալընը։ օնլարը հէր սաթտը քէսէսինէ սաթտը քի 45000 ղշ էտէր։ Հանգուցեալըն չիթլիք հասըլաթընտան տէր անպար օրունմուշ 100 գանթար բամուգ գօղասը վար իտի քի, օլ վագըթ պէհէր գանթարը 1000 ղշա իտի։ սաթտը 800000 ղշ տէր քիսէ իթտի։ պագը գաթըրլարը աթարը։ վէ պինէք հայվանլարընը քէնտի տօսթլարընա կաթողիկոս օլապիլին իշին հէտիյէ էթտի, վէ զաս ըէտէն սաթտըղը տա պաշդա։ Իսթանպոլտան քէշէնիշին նամը իւէ կէլիպ, պէ թէքրար զիյատէ սէրպէսթէլէ կիւմիւշ մասէնլի Դաւիթի, վէ Ֆըրնըզ վանքը վանահայրը Մեսրովբու եպիսկոպոս չաղըրտըղընտա 1200 ղշ Մեսրովբտան ալտը։ Քէնտիսի Գաւիթի իւէ Եայլաեա կիթտիկինտէ, վանքապի վարդապետլէր Սիս վէ ճիվարտան տիլէնէրէք էէվ գանթար գօղա թօփլանըպ տէր անպար էթմիշլէր, վէ օնլար հալա տիլէնմէքտէ իքէն, քէնտիսի կէլիպ տէր անպար օրմուշ օլան գօղայը սաթմըշ տէր սանտըգ էթմիշ տիր։ Արատա էօթէ պէրի մեռոն կէօնտէրիպ կէթիրթտիյի փարալարը սայմաեալըմ։ վէ սայմաեալըմ մէմլէքէթտէ գարըսը հալի հայաթտա իքէն, վէ մահէլլի քահանասը պսակ էթմէմիշ իքէն, քէնտիսի Եայլատա սպակ էթտիրիպտէ պէշ օն լիրալարը տէր ճէպ էթտիյինի, էվվէնմէք իսթէտ՝ յի էթտիյինի, վէ զայրիհիմ, վէ զայրիհիմ պունլարը հիսապա գօյմաեալըմ։

100000 ղշ եիւզ գանթար գօղա պահասը
54000 ղշ օթուզ չիթթի էօքիւզ պահասը
50000 ղշ վարդապետլէրին տիլէնիպ կէթիրտիկի գօղա պահասը
12000 ղշ Ֆըռնըզ Մեսրովբունու եպիսկոպոս չըզըրմա պահասը

218000 ղշ մրն հայսըլ մէճմու

Շիմտի պագալըմ պունլարա գարշըլըգ պիր մէսարիֆ էթմիշ մի, պիր էէր թասամիր էթտիրմիշ մի, հայըր, հիչ պիր փարա մէսարիֆի եօգ տուր։ Վարդապետլէր հէվ քէնտի էվվէրինտէ էտիլէր, իշտիլէր, կիյինտիլէր, տիլէնտիլէր իտարէ օլտուլար, վէ հալէտտա տիլէնմէքտէ տիրլէր։ Քէնտինի իքի գաթ էէմէկ իւէ, չօգ տէֆատա աթ, սաաթ, գաթըր, պաղըլատրդըլարը ատէմլէրին խանէսինտէն կէլէն էէմէքլէր իւէ իտարէ օլտու։ Հէյլէ Եայլաեա չըգ տըրդընտա, միւսթէմնա վագըթլարընը գօրպալարը կիպի ճէպրի, Եէրէպագ ան վէ Գալէատէրէ քէօյլէրինտէն էէմիշ տիր, նէօվպէթլէ էէմէք եափտըրարագ, զէվալը քէօյլիւլերի չարչար տաղլաթտըրմըշ տըր, սէֆիլու պիշարէլէր, կաթողիկոստան գորգտուգլարը գատար Ալլահտան պիւէ գօրգմագլար։ Իսթէ մէսարիֆիտէ պու գատար տըր։

* * *

Նասըլ քի իքի իչ կիւնտիւր զաղէթալարտա օգունմագտատըր, Նիկողոս եպիսկոպոս, բաթրիգխանէտէ գալմագ, իսթէմէտիկինտէն, Պապը ալիյէ կիթմիշ, վէ Խըրգայի շէրիֆտէ վագը միւսաֆիրլանէտէ իգամէթ իթմէքլիկի տիլէմիշ, վէ մուճիպինճէ միւսաատէ պույրուլտուղունտան օրաեա կիթմիշ տիր։

Զաթըն պիրիսի պունտան 30սէնէ գատար էվվէլ Սիվաստա պուլունարագ, շու աթիտէք իթահրիրի խանէ վէ քիլիսէյէ հիմմէթ իթմիշ տիր. իմտի աէրճի նի ճայիզ կէօրէրէք, շիմտիյէ գատար նէ գատար ֆարգ վուգու պուլմուշ օլմասընը անլամագ արզուսկիլէ, օլ թարաֆլարտա պուլունան էհլի մէրագլարըն, օլ պապտէ մալիմաթ թամմէ իթասընա հիմմէթլէրինի ըէճա իտէրիզ. էսկիլէրտէն վաղ կէչտիք, պարի շիմտիքի հալիմիզ հագդընտա, հէր թարաֆտան մալիմաթը սահիհէ իրսալինէ հիմմէթ օլունա, պիւյիք մէճմունիյէթլէ տէրճ իտէրիզ։

Սիվազու շրջակայ արուարձաններուն ցանկը։

Անունները		Եկեղեցի	Ժ.մ	Տուն	Երեց
Իշխանի		1	1	50	3
Ղալտի		1	1	30	1
Պինկէօլ		1	3	25	1
Եէնիճէ քէօյիւ			3	10	
Ղավրազ		1	2	25	1
Խորասանայ		1	3	40	2
Թորոսիկ		1	3	7	1
Տուզասար		1	6	100	3
Քոթնի		1	8	50	2
Տավանլը	(խառն)		6	3	
Կամիս	»	1	6	30	1
Եարասար	»	1	8	60	1
Եէնիճէ	»	1	8	30	2
Ճէնճին	»		9	10	
Թոտորաք	»	1	10	40	2
Տէրէքսէ	»	1	11	6	
Զառայ	»	1	12	200	3
					1 Դպր.
Ալաքիլիսէ		1	14	20	1
Թաշլըգ		1	14	20	1
Թէքէչիւ		1	14	15	1
Օռնովուտ	(խառն)	1	9	6	
Պաղչէճիկ	»	1	8	25	1
Փառաերթ	»	1	7	30	1
Խոռօխսն	»	1	7	25	1
Զայքիւրտ	»	1	7	10	8
Ղոչասար	»	1	6	40	1
Կավռայ		1	5	20	1
Կովտուն		1	3	120	3
Խանչոր		1	3	33	2
Գըրգընիկ (Կաթոլիկ Հայք)		1	1	200	3
Թավռայ		1	1	30	3
Սարը Հասան		1	3	15	1
Զիթթլիք			3	3	
Եէնի խան		1(Հ.Ց Տ)	9	100	2
Զիթիլիկ		1	13	30	2
Կէստաղըզ		1	13	30	2
Իսթիմըզ		1	14	40	1
Պուլիս			14	20	
Քէվրան սարայ		1	14	20	
Պաթման թաշ(Ցոյն)			14	20	
Ռալաշ		1	6	100	4
Թրթմաճ		1	5	25	2
Ղարայհաճըլը		1	8	25	1
Ղանթարօզ		1	1	15	
Ղաղի մաղարայ		1	10	50	3
Փաշայ գեզ		1	11	10	1
Փաթսի գեզ			10	18	
Մանճալբիս		1	14	30	1
Ղանղալ		1	14	20	1

Մէտինէի Սվազ։

Ցոյն	60	տուն
Գաթոլիկ	16	»
Բրոթէսթանդիտ	12	»
Տաճիկ	6000	»
Հայ Մաշտոցական	2000	»

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Պու կիւն իւսկիւտար եագբնլարընտա վագը օլան Ուզուն չայըր նամ մահէլլէտէ թօփճու վէ սիւարի ասաքիրի թալիմէրի իճրա խտիլէճէք տիր։

Պու այն զարֆընտա այնի մահէլտէ, տէվլէթլու նէճապէթլու Եուսուֆ իզզէտտին հագրէթլէրի հուզուրունտա պէօյիւք մանօվրալար վուգու պուլաճագ տըր։

—Սիրքէճի իսկէլէսինտէն Եէսի գուլէնէ գատար եարբլաճագ տէմիր եօլուն կէչէճէյի մահէլլէրտէ պուլունան խանէ վէ տիւքքեանլարը, սահիպլէրինտէն սաթըն ալարագ, երգտըրմասը իշին թէչէքքիւլ իտէն գօմիսիօն, սայքի մէշղուլիէթինէ խիթամ վիրմիշ տիր։ Պինտէն զիեատտ խանէ վէ տիւքքեան սաթըն ալընըպ ինչաաթ գումբանեասընա թէսլիմ իտիլմիշտիր. մէզքիւր գումբանեա՝պու սուրէթլէ ամէլիեաթը չաբուդ սուրէթտէ իւէրի վարտըրըպ, մէզքիւր խաթթը մէվսիմի շիթատան էվվէլ եարբպ պիթիրէպիլէճէք տիր։

—Տիւնքի կիւն չրգարրլան Լէվքնթ Հէրբլտտա շու վէճճ իւէ օգունմուշ տուր։

Տիւնքի կէն էօյլէտէն սոնրա, սատրազամ Ալի բաչա վէֆաթ իյլէմիշ տիր տէյի շուեու պուլան վէ էքէրիսի էրմէնի պուլունտուղու հայտէ. պիր թագըմ քէսանը. Լոհոմ սաթմանա մէճպուր գրլան թէվֆաթտր, Լոհոմը Ուսմանիէնին եիւքսէլմէսինի տուրտուրթմուշ, հայթա օն փարա տուշիրմիշ տիր։

—Իշպու բէնճէնմիհ կիւնիւ, վիւքէլայի ֆիխամ հաղարտթը, Պապը ալիտէ քեամիլ բաչա հաղրէթլէրին ռիասէթի թահիքնտա օլարագ ագտը մէճլիս իյլէմիշլէր տիր։

—Պապը սէրասքէրի միշթէչարը Բէրթէվ էֆէնտի հաղրէթլէրի, նամիզաճլըգլարը սէպէպինտէն դօնագլարընտան տիշարը չըգամամագտա տըրլար։

—Ֆէսսանէ ֆապրիգաեը հիւմաեուն, հիւքիւմէթ խտարէսի թահիքնտան չըգարրլըպ, խմէեէնէ վիրիլէճէք տիր։ Նասըլ քի մալիւմ տիւր, 25 սէնէտէն պէրու, օրտուլի շահանէ իշին չուհա իշլէմէքտէ օլան մէզքիւր ֆապրիգա, Պապը Սէրասքէրին, թիւճճարլար վասրթասը յլա մալ սաթըն ալմաեա վէ ալաճաղը մալլէրի մէպատա չըգարարագ էօյլէճէ սաթըն ալմաեա պաշլամասընտան պէրու չօգ զարար իթմիշ տիր։

—Գրրըմ մուհարէպէսի հէնկեամինտա պիր Բուս ֆրրգաթինի թարաֆընտան գօմալանան վէ Սինաբ եանղընընտան գուրթուլան Թայիպ նամ օլ մէշհուր ֆրրգաթին վաքօր, պու տէֆա թէրսանէտէ թամիր իտիլմիշ տիր։

—Իշպու սալը կիւնիւ, Սաղրազամ Ալի փաշա հաղրէթլէրի, էյրիլէ տէն պաղրլարընը Պէպէքսէի նալբարընտա գաղալ իյլէտիրտէն սոնրա, Պէպէքտէն իչ սաաթ մէսաֆէտէ օլան Շէյխիսլամ հաղրէթլէրինին քէօշկինէ կիթմիշլէր տիր։

—Սուլու կաղ իւէ եիւքլիւ օլան Թբրեօնֆօ նամ իթալեա կէմիսինին, ալաֆրանկա օգոստոս 29 տա, Մէսէմվբրիա իւէ Անդիալու արասընտա սըզա օթուրմուշ օլտուղու պիլտիրիլմիշ տիր։

—Տիւնքի Մանզումէմիզէն իշխունճիւ սահիֆէսի իշխունճիւ սիւթունու 40 ինճի սաթբընտաքի «Էվվէթ տէյի սիւալ վիրիլմիշ, վէ մէզքիւր սիւալտան սոնրա» լուզէթլէրի, «Էվվէթ տէյի ճէվապ վիրիլմիշ, վէ մէզքիւր ճէվապտան սոնրա» օգունմալը տըր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէճիմիհ բազարընտա
Ն՝. 29 հասի խանընտա։